Nové CD Cestující muž je pestré a přináší i magický vícehlas

Cestující muž se závodnickými brýlemi a dlouhou šálou sedí ve svém kabrioletu a upřeně zírá vpřed. Na chodníku stojí velký shluk lidí s dětmi a psy a radostně mává. To vše v barvách černé, červené a bílé vyvedl výtvarník Josef Bruckmüller na přední straně Žalmanova nového alba ***Cestující muž***. Výborný obrázek; jenom díky použité technice nepoznáme, jestli vůz jede, nebo stojí. Jestli „cestující muž“ upírá svůj zrak do dáli proto, že se řítí nekompromisně vpřed a nemá čas ohlížet se na své fanoušky. Nebo jestli se řidič zoufale drží volantu a snaží se rozeznat, co je vpředu, kam už nikdy nedojede. A dav na chodníku třeba vlastně nejásá, možná se jen posmívá.

Samozřejmě: při hodnocení díla je úplně jedno, jakou má tvůrce barvu, vyznání, velikost bot, oblíbenou zmrzlinu a věk. Kvalita díla rozhoduje. Přesto si dovolím zmínit, že si **Pavel Žalman Lohonka** tuto desku vydal k svým březnovým 70. narozeninám a uznale zamručet. Ne, není jedinou celebritou či „legendou“, která v tomto věku naplno vystupuje; i v českém folku je takových řada. Ale udržovat si velmi dobrý pěvecký standard – tedy jasný tón, včetně velmi slušných výšek - a napsat kompletní autorské album o patnácti položkách, to přece jen úplně všední není. Připravováno bylo jistě s velkou péčí: „natočeno ve studiu MK Production České Budějovice v letech 2014 a 2015,“ stojí na jinak informačně dost chudém digipacku. Jistě žádné dopisování ve studiu: času bylo ostatně dost, předchozí řadovka Žalmana & spolu (
Zatracený písně
) vyšla před deseti lety, trochu (neprávem) opomíjené
Budějky
natočené se sestavou Žalman a hosté, kde je zhruba polovina nových kousků, jsou staré pět let. Výsledkem jsou písně, které nemají zřetelnou slabinu. Jsou tu jasné špičky (
Cestující muž, Rybky, Na holý zemi, U sta hromů…
) a pak ty ostatní, ale žádný propadák. Recept na kvalitu je stejný, jako v posledních 34 letech (tak dlouho existuje
Žalman & spol.
) a vlastně ještě déle. Já tomu říkám žalmanovská magie, ale pokud máte pocit, že vás tahám někam do čarování a esoteriky (což bych nerad), tak použijte slovo synergie. {desky 1428}

Žádné bilancování

Hlavní Žalmanovo kouzlo není v tom, že by byl nejlepší skladatel, textař nebo zpěvák v Česku, ale že tyto tři disciplíny zvládá nenapodobitelně dobře propojit. Jako zpěvák si dal hodně záležet: „zahazování“ tónů, které je běžné na jeho raných záležitostech a konec konců i v současné živé produkci, tu nenajdeme. Ale melodie samy o sobě mají rozdílnou sílu a pokud byste vykuchali texty, našli byste tam řadu momentů, které by nikomu jinému prostě neprošly („za lidi, co tu nejsou/zapálím svíčku – kde jsou?“ - *Rybky*). Ale ono je na textech možná nejdůležitější, jestli se nezpronevěřily typickému žalmanovskému jazyku, který tvoří atmosféru písní. Nejsou opsané, přesto často působí dojmem důvěrně známých. Možná překvapí, jak málo se na desce k 70. narozeninám vzpomíná na mládí nebo bilancuje; jakoby si písničky tohoto druhu vyčerpal Žalman na albu Budějky. Zde se tomuto žánru blíží pouze titulka a časté

odkazy na jaro jako „kladné“ období a podzim a zimu s opačným znaménkem.

Žalman & spol. je plnokrevná kapela, žádný písničkář s lehce dobarvujícími hosty. Kapela, která ctí žalmanovskou tradici, ale na rozdíl od konzervativních textů jde jednoznačně vpřed. Jedním z nejvíc překvapivých momentů je, jak hlavní instrumentální mág kapely
Pavel Malina
definitivně, i když nijak násilně, pootočil jejím soundem. Jeho elektrická kytara chybí jenom dvakrát a spolu s kytarou akustickou (Žalman, podle bookletu ale i Malina) a basovou (
Petr Novotný
) tvoří základní a převažující zvuk. Umí být krásně jemně folková, občas posouvá Spol. i se Žalmanem jednoznačně do country (
Tři země, Na holý zemi
) a jsou ovšem tituly laděné ještě jinam: k rokenrolu (
Ticho hobitů
), swingu (
Kráska Sherry, Oblázky
) nebo latině (
Nikdo blízkej
). Občas se ozve zobcová flétna, občas foukací harmonika, občas dlouhé tiché tóny kláves. Z nástrojů obsluhovaných hosty nejčastěji slyšíme piano (
Radim Sládek
) a bicí (
David Landštof
nebo
Václav Švec
), zazní též křídlovka, příčná flétna a housle. Velmi pěkně zpívá
Michaela Hálková
(třeba
Nikdo blízkej
nebo
Nějaký cizí pán
), ale víc ohromí kapelní vokál. Přiznávám, lámal jsem v tomto bodu nad současnou sestavou hůl. Ani teď nechci porovnávat s jejími vokálně úspěšnými předchůdkyněmi, nicméně oba sidemani se skvěle rozezpívali (Novotný i Malina mají i své sólové písně) a albem opět vane ten tolik důležitý „magický vícehlas“.

Ne, Žalmanův kabriolet určitě nestojí. Žene se vpřed s nádrží plnou nových písniček, z nichž některé se možná přiřadí k zlatému fondu všech těch *Vyhnaných z ráje* či *Múz všech vandráků*. Daleko před ním jsou obzory, jejichž tvary sice nevidíme ani my ani Žalman, ale jsou to navzdory použité černé barvě obzory zářivé. A já stojím na chodníku a radostně mávám.

Žalman & spol.: Cestující muž. Pavel Lohonka a Folk žije, 2016, celkový čas 48:49.
Hodnocení: 80 %.

Vyšlo v Českobudějovickém deníku 26. září 2016.